

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/76/2022
Identifikačné číslo spisu:	1020201236
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1020201236.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Magus Bratislava, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Krivá 2, právne zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Radomír Bžán, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Nám. Ľ. Štúra 2, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom v Bratislave, Búdkova 36, o zaplatenie 2 150.000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10C/65/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/119/2020 z 30. septembra 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „okresný súd“) rozsudkom z 13. januára 2020, č.k. 10C/65/2010-671 (v poradí tretím) zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala náhrady škody voči žalovanej vo výške 2 150.000,- eur s príslušenstvom podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) titulom nesprávneho úradného postupu Slovenského pozemkového fondu pri bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom na právneho nástupcu reštituenta (výrok I.). Žalobkyni ako neúspešnej strane uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 100 % (výrok II.). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že v danej veci žalobkyňa za titul uplatneného nároku na náhradu škody označila postup Slovenského pozemkového fondu spočívajúci v neodstránení väd pôvodného návrhu na zápis vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech nadobúdateľky O.. I. B. k nehnuteľnostiam uvedeným v zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom z 10. apríla 2007, uzatvorenej medzi menovanou a Slovenským pozemkovým fondom, zastúpeným vtedajším námestníkom generálneho riaditeľa O.. T. T., resp. jeho následné protiprávne konanie - označenie dodatku za neplatný právny úkon, na ktoré konanie nebol podľa žalobkyne Slovenský pozemkový fond oprávnený a teda toto konanie bolo protiprávne. Žalobkyňa v spore tvrdila, že v dôsledku uvedeného ňou označeného nesprávneho úradného postupu (nie nečinnosti Slovenského pozemkového fondu) jej mala vzniknúť škoda vo forme ušlého zisku, pričom jej výšku vyčíslila ako hodnotu pozemkov, ktoré jej

právna predchodkyňa nenadobudla na základe zmluvy o bezodplatnom prevode pozemkov. Príčinnú súvislosť medzi tvrdým nesprávnym úradným postupom a vznikom škody videla v tom, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánu konajúceho za žalovanú, už nikdy nebude mať možnosť nadobudnúť bezodplatne do vlastníctva pozemky, ktoré sú predmetom reštitučného nároku; v dôsledku nesprávneho úradného postupu bol zmarený proces prevodu vlastníctva predmetných nehnuteľností a nesprávny úradný postup vyústil v zmarenie uspokojenia reštitučného nároku oprávnenej osoby; priznaný reštitučný nárok bol oprávnenej osobe de facto odňatý v dôsledku nesprávneho úradného postupu.

1.1. Zo žalobkyňou predložených, predovšetkým listinných dôkazov, súd prvej inštancie zistil, že Obvodný pozemkový úrad v Komárne rozhodnutím č. 2007/00184-G z 19. januára 2007, právoplatným 24. januára 2007, vo veci uplatneného reštitučného nároku O.. I. B. v súlade s ustanovením § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku nepriznal vlastnícke právo oprávnenej osobe podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c/ tohto zákona k nehnuteľnostiam uvedeným v rozhodnutí, ktoré prešli na štát spôsobom uvedeným podľa § 6 ods. 2 zákona z dôvodu zákonnej prekážky uvedenej v ustanovení § 11 ods. 1 písm. a/, d/ zákona. Súčasne oprávnenej osobe priznal právo na náhradu za nevydané pozemky uvedené v rozhodnutí podľa § 11 ods. 2, § 16 ods. 1 citovaného zákona v celosti podielu pôvodného vlastníka. Dňa 10. apríla 2007 O.. I. B. ako oprávnená osoba (nadobúdateľka) a Slovenský pozemkový fond zastúpený vtedajším námestníkom generálneho riaditeľa O.. T. T. (prevodca) uzavreli zmluvu o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom. Z čl. II tejto zmluvy vyplýva, že oprávnená osoba za nehnuteľnosti, ktoré jej nemožno vydať, si uplatnila na Slovenskom pozemkovom fonde nárok na poskytnutie náhrady. Podľa čl. IV zmluvy prevodca podľa § 34 ods. 4 písm. a/ zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách touto zmluvou bezodplatne previedol na nadobúdateľku nehnuteľnosti uvedené v čl. I zmluvy zapísané na LV pre kat. úz. R. J. č. XXX, XXX, XXX. Listom z 10. apríla 2007 doručeným Správe katastra Poprad 21. mája 2007 Slovenský pozemkový fond ako prevodca podal návrh na zápis vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech nadobúdateľky O.. I.T. B. k nehnuteľnostiam uvedeným v zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom z 10. apríla 2007. Tento návrh podal Slovenský pozemkový fond, zastúpený vtedajším námestníkom generálneho riaditeľa O.. T. T., ktorý ho aj podpísal. Správa katastra Poprad rozhodnutím č. k. V-2560/2007 z 28. mája 2007 prerušila konanie o návrhu na vklad na dobu odstránenia nedostatkov návrhu na vklad uvedených v odôvodnení tohto rozhodnutia, najneskôr na dobu 30 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia všetkým účastníkom konania. Nešlo o nedostatky formálne alebo gramatické. K odstráneniu týchto nedostatkov malo dôjsť formou dodatku k zmluve za účasti všetkých účastníkov s tým, že kataster uviedol vo svojom odôvodnení i konkrétne požiadavky týkajúce sa formy a obsahu tohto dodatku. Správa katastra Poprad rozhodnutím č. k. V-2560/2007 z 23. novembra 2007, doručeným Slovenskému pozemkovému fondu 28. novembra 2007, zamietla návrh na vklad vlastníckeho práva podľa zmluvy z 10. apríla 2007. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že pri preskúmaní náležitostí návrhu na vklad do katastra nehnuteľností, zmluvy a príloh, Správa katastra Poprad zistila, že zmluva o bezodplatnom prevode a jej dodatok má nedostatky. Konanie bolo prerušené rozhodnutím vydaným 28. mája 2007 a dodatok zmluvy bol predložený katastru s dátumom 10. apríla 2007. Predloženie dodatku z 10. apríla 2007 Správa katastra Poprad nemohla akceptovať a mohla akceptovať iba dodatok k zmluve s dátumom po vydaní rozhodnutia o prerušení konania. Ďalej zo znenia odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že samotný Slovenský pozemkový fond ako prevádzateľ stanoviskom z 15. novembra 2007, podpísaným generálnym riaditeľom O.. E. Š., vyhlásil zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam, návrhy na vklad, podpísané vtedajším námestníkom generálneho riaditeľa O.. T. T. za neplatné z dôvodu absencie jeho oprávnenia konať v mene Slovenského pozemkového fondu. Z obsahu predmetného rozhodnutia, ani z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie nezistil, kedy bol Správe katastra Poprad doručený dodatok z 10. apríla 2007 a stanovisko Slovenského pozemkového fondu z 15. novembra 2007. Keďže však príslušný kataster tieto listiny v odôvodnení svojho rozhodnutia preukázateľne uvádza, je zjavné, že ich mal doručené. Zo znenia odôvodnenia citovaného rozhodnutia vyplýva, že Správa katastra Poprad zistila, že Okresný súd Poprad uznesením č. k. 20C/97/2007- 131 zo 14. júna 2007 nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal Slovenskej republike, zastúpenej Slovenským pozemkovým

fondom nakladať aj s nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom bezodplatného prevodu vlastníckeho práva v prospech oprávnenej osoby O.. I. B. na základe zmluvy o bezodplatnom prevode z 10. apríla 2007. Zapísaním obmedzujúcich poznámok na základe tohto uznesenia dňa 25. júla 2007 na LV č. XXX, kat. úz. R. J. došlo k obmedzeniu vlastníka v nakladaní s pozemkami uvedenými na tomto liste vlastníctva, čím vznikol dôvod na zamietnutie návrhu na vklad. Oprávnená osoba O.. I.T. B. uzavrela 18. decembra 2008 ako daryňa s advokátkou D.. I.W. J., ktorá ju zastupovala v predmetnom reštitučnom konaní darovaciu zmluvu, ktorou menovanej ako obdarovanej darovala časť nedoriešeného reštitučného nároku špecifikovaného v čl. 1 darovacej zmluvy v hodnote 1 951.615,- Sk, ktorý bol v uzavretia darovacej zmluvy riešený na základe zmluvy o bezodplatnom prevode pozemkov medzi Slovenským pozemkovým fondom ako prevodcom a daryňou ako oprávnenou osobou. Zmluvou o postúpení práv z 23. septembra 2009 D.. I. J. previedla na D.. T. T. všetky svoje práva, aj keď nie sú priamo uvedené v tejto zmluve, ktoré jej ako oprávnenej osobe vyplývajú z rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Komárne č. 2007/00184-G, z 19. januára 2007, právoplatného 24. januára 2007, vo veci uplatneného reštitučného nároku O.. I.T. B.. Prevodca previedol na nadobúdateľa právo na vydanie náhradnej nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu cestou Slovenského pozemkového fondu za ich pôvodné nehnuteľnosti. D.. T. T. ako postupca uzavrel 5. októbra 2010 so žalobkyňou ako postupníkom zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorou postúpil na postupníka nárok na náhradu škody vo výške 2 150.000,- eur, ktorá je predmetom konania v prejednávanej veci. Právo na vydanie náhradného pozemku na základe rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Komárne č. 2007/00184-G z 19. januára 2007 vo veci uplatneného reštitučného nároku O.. I. B. nebol predmetom tejto zmluvy a ani sa nepovažuje za príslušenstvo tejto pohľadávky vyplývajúcej z tejto zmluvy. V čl. II sa zmluvné strany dohodli, že samostatnou dohodou upravia, či je postúpenie pohľadávky odplatné alebo nie, o dohode vyhotovia potvrdenie s tým, že Zmluva o postúpení pohľadávky nadobudne účinnosť ku dňu, v ktorom bude uzatvorená uvedená samostatná dohoda. Dohoda k Zmluve o postúpení pohľadávky bola uzatvorená 5. októbra 2010. Konanie o pridelenie náhradných pozemkov žiadateľa naďalej pokračuje a nie je doposiaľ uzavreté. Zo zisteného skutkového stavu ďalej vyplynulo, že O.. I. B. a následne ďalšie osoby sériou zmlúv (darovacou zmluvou o postúpení práv) previedla/previedli nedoriešený reštitučný nárok menovanej postupne na D.. I. J., D.. T. T. až na žalobkyňu a to konkrétne zmluvou o postúpení pohľadávky z 5. októbra 2010.

1.2. Z takto zisteného skutkového stavu a pri aplikácii ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. okresný súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne nie je dôvodná majúc za to, že neboli preukázané predpoklady pre zodpovednosť štátu za žalobkyňou označený nesprávny úradný postup. V prvom rade súd prvej inštancie uviedol, že nie je oprávnený si urobiť záver o tom, že konanie iného orgánu štátu je nezákonné/nesprávne. Žalobkyňa neoznačila v spore ani nepredložila dôkaz o tom, že by niektorí z príslušných orgánov konšatoval ňou tvrdený nesprávny úradný postup. Ako nedôvodnú súd prvej inštancie vyhodnotil jej námietku, že podmienkou formálneho deklarovania nesprávneho úradného postupu iným ako civilným súdom, by robila možnosť domáhať sa náhrady škody v prípade iných foriem nesprávneho úradného postupu nemožnou, pretože neexistuje všeobecná žaloba na „zrušenie nesprávneho úradného postupu“ ani všeobecná „určovacia“ žaloba na nesprávny úradný postup. Na formálne deklarovanie nesprávnosti úradného postupu postačuje obyčajná sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach, ktorou sa môže dotknutá osoba domáhať ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, o ktorých sa domnieva, že boli porušené činnosťou alebo nečinnosťou orgánov verejnej správy alebo poukázať na konkrétne nedostatky najmä na porušenie právnych predpisov, ktorých odstránenie je v pôsobnosti orgánov verejnej správy. Vo vzťahu k žalobkyňou tvrdenej škode, súd prvej inštancie uviedol, že neexistuje žiadna zákonná prekážka, ktorá by bránila uspokojeniu reštitučného nároku oprávnenej osoby, reštitučný nárok bol uplatnený u povinnej osoby včas a z konania oprávnenej a povinnej osoby po vydaní rozhodnutia Správy katastra Poprad o zamietnutí návrhu na vklad je zrejmé, že reštitučný nárok nezanikol, preto okresný súd dospel k názoru, že kým nie je definitívne ukončené konanie o reštitučnom nároku bez uspokojenia reštitučného nároku, škoda vzniknúť oprávnenej osobe nemôže a táto neexistujúca škoda nemôže byť ani platne postúpená. Vo vzťahu k príčinnej súvislosti medzi tvrdeným nesprávnym úradným postupom a tvrdenou škodou okresný súd dospel k záveru, že „adekvátnou príčinou tvrdenej škody žalobkyňou, t. j. nenadobudnutia pozemkov oprávnenou osobou je to, že jej právny predchodca, ktorý je podľa obsahu súdneho spisu

stále oprávnenou osobou na uspokojenie reštitučného nároku, nepokračoval v uplatňovaní reštitučného nároku - nasledujúcim krokom zo strany D.. T. malo byť podanie žiadosti o plnenie pôvodných pozemkov v k.ú. R. J. v zmysle Zmluvy o bezodplatnom prevode pozemkov z 10. apríla 2007. Príčinou nenadobudnutia pozemkov podľa súdu nemôže byť žalobkyňou označený nesprávny úradný postup - ak by tomu tak bolo, po završení nesprávneho úradného postupu vydaním rozhodnutia o zamietnutí Návrhu na vklad do katastra nehnuteľností by nemohli pokračovať rokovania oprávnenej osoby a Slovenského pozemkového fondu o vydaní iných pozemkov, čo sa zjavne stalo. Žalovaná opakovane tvrdila, že konanie o reštitučnom nároku nie je ukončené a na jeho ukončenie sa vyžaduje aj aktivita a súčinnosť oprávnenej osoby. Súd vyhodnotil ako nedôvodný argument žalobkyne, že jej právny predchodcovia si boli plne vedomí, že konanie o reštitučnom nároku je skončené a že o tom svedčí aj to, že k jeho uspokojeniu nedošlo viac ako 12 rokov vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodné. Právni predchodcovia žalobkyne si museli byť vedomí existencie reštitučného nároku, keď ho urobili najskôr predmetom darovania, neskôr predmetom postúpenia - ak by si boli vedomí nemožnosti uspokojenia reštitučného nároku, nemohol by byť predmetom opakovaného prevodu, resp. by tieto zmluvy o prevodoch boli z dôvodu absencie predmetu prevodu neplatnými. Samotná dĺžka konania o reštitučnom nároku nemá žiaden právne relevantný vplyv na zánik alebo existenciu reštitučného nároku - takýto dôsledok nevyplyva zo žiadneho právneho predpisu“. Súd prvej inštancie ďalej dospel k názoru, že súčasná žalobkyňa nie je oprávnenou osobou na uplatňovanie reštitučného nároku (ako vyplýva zo Zmluvy o postúpení nároku na náhradu škody). S poukazom na tieto závery žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol tak, že neúspešnej žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 100 % (§ 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 30. septembra 2020, sp. zn. 6Co/119/2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. patrí k forme objektívnej zodpovednosti štátu, t.j. ide o zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Štát zodpovedá za škodu za súčasného splnenia troch podmienok. Týmito podmienkami sú: 1/ nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, 2/ existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a 3/ príčinná súvislosť medzi škodou, resp. nemajetkovou ujmovou a nesprávnym úradným postupom. Pri posudzovaní uplatneného nároku sa konajúci súd musí zaoberať existenciou predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, pričom na vyodenie zodpovednosti štátu je potrebné ich kumulatívne, t.j. súčasné splnenie. Neprítomnosť čo i len jednej z podmienok zodpovednosti má za následok zamietnutie celého nároku, keďže nie je daná zodpovednosť štátu za škodu. Ustálená judikatúra nesprávny úradný postup definuje ako konanie štátneho orgánu, pri ktorom porušil právnymi normami predpísané pravidlá. Ide o postup, úkony, ktoré s rozhodovacou činnosťou priamo nesúviseli, avšak nie je vylúčené, aby bola škoda spôsobená postupom uskutočneným aj v rámci rozhodovacej činnosti, za predpokladu, že úkony nesprávneho úradného postupu priamo k vydaniu rozhodnutia nevedú a bezprostredne sa v obsahu rozhodnutia neprejavia. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj iná činnosť orgánu štátu alebo iné vady v spôsobe vedenia konania. Pokiaľ ide o škodu, zákon bližšie nedefinuje ani pojem škoda a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba vychádzať z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 442) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Ušľým ziskom je majetkový prospech spočívajúci v tom, že nedôjde k zväčšeniu majetku poškodeného, ktoré by bolo možné, nebyť škodnej udalosti, dôvodne očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí. O vzťah príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a škodou ide len vtedy, ak škoda vznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu, teda ak je medzi nimi vzťah príčiny a následku, pri ktorom platí, že ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postup, nevznikla by škoda. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako príčiny škody existuje skutočnosť s ktorou zákon zodpovednosť v danom prípade spája. Príčina musí mať nepochybnú vecnú väzbu na vznik škody; príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou nie je naopak daná tam kde do deja vstúpila iná - od právne kvalifikovanej okolnosti na strane štátu nezávislá skutočnosť, ktorá je pre vznik škody

rozhodujúca, teda ak je vznik ujmy vyvolaný bezprostredne okolnosťou, ktorá nemá vecný vzťah k nesprávnemu úradnému postupu (porovnaj aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/915/2005).

2.1. Žalobkyňa nesprávny úradný postup Slovenského pozemkového fondu videla v tom, že Slovenský pozemkový fond svojim vyhlásením o neplatnosti dodatku z 10. apríla 2007 k zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom z 10. apríla 2007 spôsobil, že pôvodne oprávnená osoba O.. I.T. B. sa nestala vlastníčkou pozemkov, ktoré boli uvedené v tejto zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom z 10. apríla 2007. Mal za to, že kataster nehnuteľností návrh na vklad vlastníckeho práva na podklade tejto zmluvy zamietol práve z dôvodu neodstránenia vytknutých nedostatkov zmluvy platným dodatkom zmluvy. Dodatok k zmluve z 10. apríla 2007, vyhlásený za neplatný samotným Slovenským pozemkovým fondom príslušný kataster neakceptoval. Týmto postupom, konaním, ktoré žalobkyňa kvalifikovala ako nesprávny úradný postup Slovenského pozemkového fondu podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. jej mala vzniknúť škoda vo výške 2 150.000,- eur. Táto pritom predstavuje všeobecnú hodnotu pozemkov uvedených na LV č. XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXXX, XXXX, okres Poprad, obec R. J., k. ú. R. J. (v ustanovení čl. I zmluvy sú uvedené nehnuteľnosti nachádzajúce sa na LV č. XXX, XXX, XXX, okres Poprad, obec R. J., k. ú. R. J. škoda vo výške 1 688.980,40 eur), určenú podľa znaleckého posudku súdneho znalca O.. T. T., odbor stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností, pozemné stavby č. 066/2010, z 31. mája 2010, ktorý bol vyhotovený na základe ústnej objednávky pôvodného žalobcu D.. T.I. T. z 10. mája 2010 a predložený súdu ako listinný dôkaz spolu so žalobou 14. júla 2010. Ako vyplýva z rozhodnutia Správy katastra Poprad č. k. V-2560/2007 z 23. novembra 2007, táto zamietla návrh na vklad vlastníckeho práva podľa zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom z 10. apríla 2007. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že pri preskúmaní náležitostí návrhu na vklad do katastra nehnuteľností, zmluvy a príloh, bolo zistené, že zmluva o bezodplatnom prevode a jej dodatok má nedostatky. Konanie bolo z tohto dôvodu prerušené rozhodnutím vydaným 28. mája 2007 a dodatok zmluvy predložený katastru bol s dátumom 10. apríla 2007. Túto skutočnosť, predloženie dodatku z 10. apríla 2007 Správa katastra Poprad nemohla zobrať do úvahy a mohla akceptovať iba dodatok k zmluve s dátumom po vydaní rozhodnutia o prerušení konania. Ďalej z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že samotný Slovenský pozemkový fond ako prevádzateľ, stanoviskom z 15. novembra 2007 podpísaným O.. E. Š., generálnym riaditeľom Slovenského pozemkového fondu, vyhlásil zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam, návrhy na vklad, podpísané vtedajším námestníkom generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu O.. T. T. za neplatné, z dôvodu absencie jeho oprávnenia konať v mene Slovenského pozemkového fondu. Z rozhodnutia napokon vyplýva aj to, že Správa katastra Poprad zistila, že uznesením Okresného súdu Poprad zo 14. júna 2007, č.k. 20C/97/2007-131 bolo zakázané prevádzajúcej Slovenskej republike, zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom, nakladať aj s nehnuteľnosťami, ktoré sú predmetom bezodplatného prevodu vlastníckeho práva v prospech oprávnenej osoby O.. I. B. na základe zmluvy o bezodplatnom prevode z 10. apríla 2007. Zapísaním obmedzujúcich poznámok na základe tohto uznesenia, došlo dňa 25. júla 2007 na LV č. XXX, k. ú. R. J. k obmedzeniu vlastníka v nakladaní s pozemkami uvedenými na tomto liste vlastníctva, ako aj k vzniku dôvodu na zamietnutie návrhu na vklad, pretože došlo k vzniku právnej skutočnosti, ktorá má vplyv na povolenie vkladu. Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že dôvodom, pre ktorý sa pôvodne oprávnená O.. I. B. nestala vlastníčkou pozemkov, ktoré boli uvedené v tejto zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom z 10. apríla 2007, je existencia uznesenia Okresného súdu Poprad zo 14. júna 2007, č.k. 20C/97/2007-131. Žalobkyňa teda nepreukázala, že dôvodom vzniku tvrdenej škody je nesprávny úradný postup žalovanej pretože aj v prípade, že by k takémuto postupu nedošlo, dôvodom na zamietnutie návrhu na vklad by stále zostala existencia uznesenia Okresného súdu Poprad zo 14. júna 2007, č.k. 20C/97/2007-131. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa nepreukázala existenciu príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Neprítomnosť čo i len jednej z podmienok zodpovednosti má za následok zamietnutie celého nároku, keďže nie je daná zodpovednosť štátu za škodu.

2.2. Odvolací súd ďalej uviedol, že v danom prípade žalobkyňa nesprávny úradný postup Slovenského pozemkového fondu videla v tom, že Slovenský pozemkový fond svojim vyhlásením o neplatnosti dodatku z 10. apríla 2007 k zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom z 10. apríla 2007

spôsobil, že pôvodne oprávnená osoba O.. I. B. sa nestala vlastníčkou pozemkov, ktoré boli uvedené v tejto zmluve. Mala za to, že kataster nehnuteľností návrh na vklad vlastníckeho práva na podklade tejto zmluvy zamietol práve z dôvodu neodstránenia vytknutých nedostatkov zmluvy platným dodatkom zmluvy. Dodatok k zmluve z 10. apríla 2007, vyhlásený za neplatný samotným Slovenským pozemkovým fondom príslušný kataster neakceptoval. Týmto postupom, konaním, ktoré žalobkyňa kvalifikovala ako nesprávny úradný postup Slovenského pozemkového fondu podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. jej mala vzniknúť škoda vo výške 2 150.000,- eur. Táto pritom predstavuje všeobecnú hodnotu pozemkov uvedených na LV č. XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXXX, XXXX, okres Poprad, obec R. J., k. ú. R. J. (v ustanovení čl. I zmluvy sú uvedené nehnuteľnosti nachádzajúce sa na LV č. XXX, XXX, XXX, okres Poprad, obec R. J., k. ú. R. J. škoda vo výške 1 688.980,40 eur), určenú podľa znaleckého posudku súdneho znalca O.. T. T., odbor stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností, pozemné stavby č. 066/2010, zo dňa 31. mája 2010, ktorý bol vyhotovený na základe ústnej objednávky pôvodného žalobcu D.. T. T.U. z 10. mája 2010 a preložený súdu ako listinný dôkaz spolu so žalobou 14. júla 2010.

2.3. Ako vyplýva z rozhodnutia Správy katastra Poprad č. k. V-2560/2007 z 23. novembra 2007, táto zamietla návrh na vklad vlastníckeho práva podľa zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom z 10. apríla 2007. Pri preskúmaní náležitostí návrhu na vklad do katastra nehnuteľností, zmluvy a príloh, bolo zistené, že zmluva o bezodplatnom prevode a jej dodatok má nedostatky. Konanie bolo z tohto dôvodu prerušené rozhodnutím vydaným 28. mája 2007 a dodatok zmluvy predložený katastru bol s dátumom 10. apríla 2007. Túto skutočnosť, predloženie dodatku z 10. apríla 2007, Správa katastra Poprad nemohla zobrať do úvahy a mohla akceptovať iba dodatok k zmluve s dátumom po vydaní rozhodnutia o prerušení konania. Zo znenia odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že samotný Slovenský pozemkový fond ako prevádzateľ stanoviskom z 15. novembra 2007, podpísaným O.. E. Š., generálnym riaditeľom Slovenského pozemkového fondu, vyhlásil zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam, návrhy na vklad, podpísané vtedajším námestníkom generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu O.. T. T. za neplatné z dôvodu absencie jeho oprávnenia konať v mene Slovenského pozemkového fondu. Ďalej Správa katastra Poprad zistila, že uznesením Okresného súdu Poprad zo 14. júna 2007, č.k. 20C/97/2007-131 bolo zakázané prevádzajúcemu Slovenská republika, zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, nakladať aj s nehnuteľnosťami, ktoré sú predmetom bezodplatného prevodu vlastníckeho práva v prospech oprávnenej osoby O.. I. B. na základe zmluvy o bezodplatnom prevode z 10. apríla 2007. Zapísaním obmedzujúcich poznámok na LV č. XXX, k. ú. R. J. dňa 25. júla 2007, na základe tohto uznesenia, došlo k obmedzeniu vlastníka v nakladaní s pozemkami uvedenými na tomto liste vlastníctva, ako aj k vzniku dôvodu na zamietnutie návrhu na vklad, pretože došlo k vzniku právnej skutočnosti, ktorá má vplyv na povolenie vkladu.

2.4. Z uvedeného možno uzavrieť, že dôvodom, pre ktorý sa pôvodne oprávnená osoba O.. I. B. nestala vlastníčkou pozemkov, ktoré boli uvedené v zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom z 10. apríla 2007, je existencia uznesenia Okresného súdu Poprad zo 14. júna 2007, č.k. 20C/97/2007-131. Ako už bolo uvedené žalobkyňa nepreukázala, že dôvodom vzniku škody bol nesprávny úradný postup žalovanej pretože aj v prípade, že by k takémuto postupu žalovaného nedošlo, dôvodom na zamietnutie návrhu na vklad by stále zostala existencia uznesenia Okresného súdu Poprad zo 14. júna 2007, č.k. 20C/97/2007-131. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa nepreukázala existenciu príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Neprítomnosť čo i len jednej z podmienok zodpovednosti má za následok zamietnutie celého nároku, keďže nie je daná zodpovednosť štátu za škodu. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP a úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) podala dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovala ustanovením § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V bližších podrobnostiach odvolaciemu súdu vytýkala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, resp. nevyjadrenie sa k jej jednotlivým odvolacím dôvodom, čím spôsobil jeho nepreskúmateľnosť a to do takej miery, že tým založil vadu zmätočnosti napádaného rozsudku podľa ustanovenia § 420 písm. f/

CSP. Za zásadné pochybenie okresného súdu považovala jeho záver, že nebol oprávnený posudzovať, či sa žalovaná dopustila nesprávneho úradného postupu, na čo žalobkyňa v odvolaní reagovala rozsiahlou argumentáciou vytykajúcou okresnému súdu viacero pochybení a podstatných nezrovnalostí v jeho argumentácii. Žalobkyňa tiež namietala, že v napádanom rozsudku sa krajský súd sústredil iba na skutkové tvrdenia (závery) a s otázkami nesprávneho právneho posúdenia, ktoré boli uvedené v odvolaní, sa nezaoberal vôbec. V súvislosti s námietkou týkajúcou sa nesprávneho právneho posúdenia veci súdmi oboch nižších inštancií dovolateľka uviedla, že okresný súd dospel k záveru, že nie je oprávnený posudzovať, či v konaní pred iným orgánom tento konal v súlade so zákonom, resp. či tento postupoval správne, a teda či sú splnené podmienky zodpovednosti štátu za škodu v zmysle. Napriek tomu, že voči tejto argumentácii, ktorá opodstatňovala zamietajúci výrok okresného súdu v odvolaní rozsiahlo argumentoval, sa krajský súd nevyjadril. Keďže krajský súd prvoinštančný rozsudok potvrdil a aproboval tak nesprávne právne posúdenie okresného súdu (hoci bez vlastnej argumentácie), zaťažil touto vadou aj napádaný rozsudok. Podľa žalobkyne sa odvolací súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, pričom ide o právnu otázku, od rozhodnutia ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu, a ktorá v rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu nebola riešená a síce: „či môže súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. (a to obzvlášť, ak bola žaloba podaná pred účinnosťou novely), posúdenie nesprávnosti úradného postupu, ktorý nespočíva v nečinnosti, podmieniť s odkazom na ust. § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. podaním iného podania (aj keď nie je účinným prostriedkom nápravy), ako je napríklad sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (Zákon o sťažnostiach), napriek tomu, že to zákon č. 514/2003 Z.z. v danom prípade nepožaduje.“ Podľa názoru žalobkyne okresný a krajský súd si v konečnom dôsledku vytvorili novú podmienku na rozhodovanie o nároku na náhradu škody nad rámec zákona č. 514/2003 Z.z., pričom okresný súd svojím konaním poprel význam a existenciu ustanovenia § 194 CSP, v zmysle ktorého je civilnému súdu zverené oprávnenie prejudiciálne posúdiť otázky, o ktorých rozhodnutie patrí do právomoci iného orgánu verejnej moci, rešpektujúc pritom viazanosť danú ustanovením § 193 CSP. Podľa názoru žalobkyne, konajúci súd je z tohto hľadiska oprávnený spraviť si vlastný záver o prejudiciálnej otázke, s ktorou sa vysporiada v odôvodnení rozhodnutia, no nemôže o nej meritorne rozhodnúť. Podmienka deklarovania nesprávnosti súdom je obmedzená tým, čoho sa možno domáhať jednotlivými žalobami. Neexistuje všeobecná žaloba na „zrušenie“ nesprávneho úradného postupu tak, ako je to pri všeobecnej správnej žalobe proti rozhodnutiam alebo opatreniam orgánov verejnej správy, rovnako ako neexistuje všeobecná „určovacia“ žaloba na nesprávny úradný postup. Práve z tohto dôvodu zákonodarca nepodmienil, na rozdiel od prípadov nezákonných rozhodnutí, aby pred uplatnením práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 v súčasnosti účinnom znení (v čase podania žaloby v ňom nebolo dokonca ani uvedené obmedzenie), bola nesprávnosť tohto postupu deklarovaná iným rozhodnutím. Žalobkyňa mala za to, že podmienenie prieskumu predmetnej formy nesprávneho úradného postupu v jej veci, podaním sťažnosti podľa zákona o sťažnostiach, a to aj vzhľadom na špecifiká postavenia Slovenského pozemkového fondu odporuje tak zákonu č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v čase podania žaloby (a aj v súčasne účinnom znení), ako aj podstate a účelu ustanovení § 193 a § 194 CSP. Žiadala napadnuté rozhodnutie zrušiť.

4. Žalovaná sa vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne v celom rozsahu stotožnila s rozhodnutím odvolacieho súdu a mala za to, že konanie splnilo všetky požiadavky obsiahnuté v práve na spravodlivý proces. Samotná nespokojnosť žalobkyne s výsledkom sporu nemôže byť dôvodom na podanie mimoriadneho opravného prostriedku a nie je porušením práva na spravodlivý proces. Žalovaná sa stotožnila so záverom prvoinštančného súdu, že súčasná žalobkyňa nie je oprávnenou osobou na uplatňovanie reštitučného nároku a z toho dôvodu jej nemôže svedčiť ani aktívna vecná legitímácia. Podotkla, že pokiaľ žalobkyňa považovala nezískanie pozemkov do svojho vlastníctva za nesprávny úradný postup, opomína skutočnosť, že okrem prerušenia vkladového konania Správou katastra Poprad bolo nezáväzne od vôle a aktivity žalovanej vydané uznesenie Okresného súdom Poprad zo 14. júna 2007, č. k. 20C/97/2007-131, ktorým zakázal žalovanej akékoľvek nakladanie s pozemkami. Právny predchodca žalobkyne, pokiaľ si chcel efektívne uplatniť tvrdený nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci, mal podať v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. písomnú žiadosť poškodeného o predbežné prerokovanie nároku. Podaním samotnej

žaloby bez podania žiadosti uvedenej v predchádzajúcej vete podľa názoru žalovanej možno chápať ako zaťažovanie súdu. Proces uplatňovania reštitučného nároku mohol byť oproti súdnemu konaniu zjednodušený, postačovalo, aby žalobkyňa postupovala v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. a podala žiadosť o predbežnom prerokovaní nároku. K námietke, týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu žalovaná poukázala na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016. Uviedla, že z rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé úvahy, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru prvoinštančného súdu o tom, že žaloba je nedôvodná a že jeho skutkové a právne závery sú správne. Ani v priebehu odvolacieho konania neboli zo strany žalobkyne tvrdené také skutočnosti podstatné pre rozhodnutie danej veci, s ktorými by sa nevysporiadal prvoinštančný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia. K tvrdenému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci tiež uviedla, že žalobkyňa si neuvedomuje, že Civilný sporový poriadok je vzhľadom k zákonu č. 514/2003 Z. z. všeobecným právnym predpisom (lex generalis). Uvedené platí aj pre ustanovenie § 194 CSP. Prioritne sa aplikuje zákon č. 514/2003 Z.z., ktorý je lex specialis, Nakoľko žalobkyňa nedodrжала postup podľa osobitného zákona, musela byť vedomá rizík spojených s podaním žaloby na súd. Dovolanie žiadala zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

11. Žalobkyňa vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože sa nevyjadril k odvolacím dôvodom uvedeným v odvolaní, čím spôsobil jeho nepreskúmateľnosť a to do takej miery, že tým založil vadu zmätočnosti napádaného rozsudku.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12.1. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať za aktuálne a pre súdnu prax použiteľné.

13.1. V danom prípade obsah spisu nedáva podklad pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska, ktorá predstavuje výnimku z prvej vety a týka sa výlučne ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad, ktorým by došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a

dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadom záveru o neunesení dôkazného bremena pri preukazovaní podmienok na náhradu škody. Zdôraznil, že zapísaním obmedzujúcich poznámok na základe uznesenia Okresného súdu Poprad zo 14. júna 2007, č.k. 20C/97/2007-131 došlo k obmedzeniu vlastníka v nakladaní s pozemkami uvedenými na LV č. XXX, v kat. území R. J., ako aj k vzniku dôvodu na zamietnutie návrhu na vklad. Odvolací súd vec uzatváral konštatovaním, že predovšetkým citované uznesenie je tým dôvodom, pre ktorý sa pôvodne oprávnená osoba nestala vlastníčkou pozemkov, ktoré boli uvedené v zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom z 10. apríla 2007 a nie žalobkyňou vytýkaný nesprávny úradný postup. Pozornosti dovolacieho súdu neušlo, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom sa ale nestotožnil so všetkými ním prezentovanými dôvodmi (a práve ku ktorým obsírne argumentuje žalobkyňa), ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby, preto v dôvodoch svojho rozhodnutia ani na tieto neodkázal postupom podľa § 387 ods. 2 CSP.

14. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne, ktorým namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

15. Po zistení, že dovolanie žalobkyne podané na základe § 420 písm. f/ CSP nie je dôvodné, pristúpil dovolací súd k skúmaniu podmienok prípustnosti dovolania podaného z dovolateľkou tvrdeného dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

16.1. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ dôvodiť, že právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

16.2. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 CSP a takúto

otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť (3Cdo/218/2017, 3Cdo/27/2019, 4Cdo/172/2017, 4Cdo/148/2018, 8Cdo/144/2018).

17. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritorný dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

18. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi doposiaľ neposudzoval právnu otázku vymedzenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom vymedzenej právnej otázky a že sa jedná o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

19. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade zásadnou otázkou právneho významu (na vyriešení ktorej malo spočívať rozhodnutie) nebola otázka nastolená žalobkyňou „či môže súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. (a to obzvlášť, ak bola žaloba podaná pred účinnosťou novely), posúdenie nesprávnosti úradného postupu, ktorý nespočíva v nečinnosti, podmieňovať s odkazom na ustanovenie § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. podaním iného podania (aj keď nie je účinným prostriedkom nápravy), ako je napríklad sťažnosť podľa zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (Zákon o sťažnostiach), napriek tomu, že to zákon č. 514/2003 Z.z. v danom prípade nepožaduje“, keďže dôvodom zamietnutia žaloby o zaplatenie sumy 2 150.000,- eur s príslušenstvom titulom náhrady škody bolo neunesenie dôkazného bremena vo vzťahu k tvrdeniu žalobkyne „o nesprávnom úradnom postupe žalovanej, pretože bez ohľadu na postup žalovanej vo vkladovom konaní č.k. V-2560/2007 dôvodom zamietnutia návrhu na vklad, ku ktorému došlo dňa 23. novembra 2007 bolo predovšetkým nariadené predbežné opatrenie zakazujúce žalovanej nakladať aj s nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom bezodplatného prevodu vlastníckeho práva“. Uvedená skutočnosť viedla súdy nižších inštancií (a predovšetkým odvolací súd) k záverom o nesplnení podmienok vzniku zodpovednosti štátu za žalobkyňou tvrdení nesprávny úradný postup (bližšie vid' bod 13 posledná veta a bod 14 rozhodnutia odvolacieho súdu).

19.1. Dôkazné bremeno možno charakterizovať ako procesnú zodpovednosť za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom dokazovania. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia (onus dicendi). Schopnosť strany uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom (onus probandi) je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, ktorá sa prejaví v meritornom rozhodnutí veci. Inak povedané bolo povinnosťou žalobkyne preukázať skutočnosť, na základe ktorých by súd dospel k záveru, či sú splnené predpoklady hypotézy zvolenej právnej normy (ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. vo vzťahu k tvrdenému nesprávnomu úradnému postupu), v zmysle ktorej si žalobný nárok uplatnila (II. ÚS 38/2015). Posúdenie dôkazného bremena je súčasťou zisťovania skutkového stavu a hodnotenia dôkazov súdom (II. ÚS 400/09).

20. Z uvedených dôvodov preto dovolateľkou vymedzená otázka nespĺňa kritériá vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovení § 432 až § 435 CSP, v konkrétnych skutkových okolnostiach

má povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ani na prehodnotenie vykonaných dôkazov. Nesúhlas so záverom o neunesení dôkazného bremena prípustnosť dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nezakladá.

21. So zreteľom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je ani podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP prípustné a preto ho odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

22. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.